

Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIV koosseisu III istungjärgul (1.01.-30.06.2020)

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Anneli Ott (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Aseesimees: Riina Sikkut (Sotsiaaldemokraatliku erakonna fraktsioon)

Liikmed:

Kalle Grünthal (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Heiki Hepner (Isamaa fraktsioon)

Kalev Kallo (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Tarmo Kruusimäe (Isamaa fraktsioon)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Lauri Läänemets (Sotsiaaldemokraatliku erakonna fraktsioon)

Tõnis Mölder (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Anti Poolamets (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Taavi Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Urve Tiidus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Jaak Valge (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Mart Võrklaev (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungid

Ajavahemikus 1.01.-30.06.2020 toimus **37** Euroopa Liidu asjade komisjoni (edaspidi ELAK) istungit. Alates 23.03.2020 otsustas ELAK üle minna elektroonilistele istungitele seoses COVID-19 pandeemiast tingitud eriolukorra kehtestamisega. Kokku toimus **24** elektroonilist istungit videosilla vahendusel. Antud perioodil toimus **1** elektrooniline ühisistung **väliskomisjoniga** seoses Eesti seisukohtadega 6.05.2020 toimunud Euroopa Liidu ja Lääne-Balkani riikide riigipeade ja valitsusjuhtide videokonverentsil (4.05.2020). Avalikke istungeid ei toimunud.

ELi algatused

ELAK määramati Riigikogu III istungjärgul **12** ELi asja juhtivkomisjoniks, millest **3** olid määruste eelnõud, **3** otsuse eelnõud, **2** avalikku konsultatsiooni, **2** eelnõude paketti, **1** teatis ja **1** ettepanek seoses Euroopa tuleviku konverentsiga.

11 ELi algatuste puhul toetas ELAK valitsuse poolt ettevalmistatud läbirääkimiste seisukohti konsensuslikult, hääletus fikseeriti **8,33%** otsuste puhul. **2** korral fikseeriti ELAKi istungil ELi algatuste kontekstis ELAKi liikmete eriarvamused¹. ELAK ei esitanud ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega.

ELAK täpsustas valitsuse seisukohti EL-i algatuse kohta kooskõlas Riigikogu valdkondliku komisjoni arvamusega **1** korral², eraldiseisvalt valitsuse seisukohti ei täiendatud. Sisuliselt muutis ELAK valitsuse seisukohti **8,33%** juhtudest.

III istungjärgul ELAKis menetletud ELi algatused olid:

- 1) Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu, millega antakse Euroopa Komisjonile luba alustada läbirääkimisi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluslepingu üle, (21.02.2020);

¹ 17.06.2020 toimunud ELAKi istungil jäid eriarvamusele Ruuben Kaalep, Keit Pentus-Rosimannus, Taavi Rõivas, Riina Sikkut, Aivar Sõerd ning Mart Võrklaev seoses Eesti seisukohtadega Euroopa Liidu taaskäivitamise kava ja 2021-2027 pikaajalise Euroopa Liidu eelarvega, (17.06.2020); 19.06.2020 toimunud ELAKi istungil jäid eriarvamusele Keit Pentus-Rosimannus ning Mart Võrklaev seoses Eesti seisukohtadega Euroopa Komisjoni teatise „Euroopa roheline kokkulepe“ ning Euroopa kliimaseaduse määramise kohta, (19.06.2020).

² Täpsustati kooskõlas keskkonnakomisjoni muudatusettepanekutega valitsuse seisukohti seoses Euroopa Komisjoni teatise „Euroopa roheline kokkulepe“ ning Euroopa kliimaseaduse määramisega, (19.06.2020)

- 2) Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Taani valitsuse ja Gröönimaa kohaliku valitsuse vahelise säästva kalapüügi partnerluslepingu ja protokolli üle, raportöör Mart Võrklaev, (21.02.2020);
- 3) Euroopa tuleviku konverents, (2.03.2020);
- 4) Euroopa Liidu Nõukogu 18. jaanuari 1993 määruse (EMÜ) nr 95/93 ühenduse lennujaamades teenindusaegade jaotamise ühiste eeskirjade kiireloomulise muudatuse kohta, raportöör Kalev Kallo, (23.03.2020);
- 5) Euroopa Liidu õiglase ülemineku mehhanismi määrus, raportöör Aivar Sõerd, (13.04.2020);
- 6) Põhimõtteline finantsabi otsus Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) ennetava krediidiini kasutusele võtmiseks COVID-19 pandeemia mõjude leevendamiseks, raportöör Riina Sikkut, (11.05.2020);
- 7) Euroopa Komisjoni pandeemia mõju leevendamist käsitlev panganduspakett, raportöör Riina Sikkut (5.06.2020);
- 8) Euroopa Komisjoni avalik konsultatsioon, mis käsitleb palkade läbipaistvuse suurendamise meetmeid, raportöör Tõnis Mölder, (12.06.2020);
- 9) Euroopa Liidu taaskäivitamise kava ja 2021-2027 pikaajalise Euroopa Liidu eelarve pakett, raportöör Riina Sikkut, (15.06.2020 ning 17.06.2020);
- 10) Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ ning Euroopa kliimaseaduse määrus, raportöörid Mart Võrklaev ja Kalev Kallo (19.06.2020);
- 11) Euroopa Komisjoni avalik konsultatsioon, mis hindab direktiivi 2014/94/EL (alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta) ülevaatamise vajadust, raportöör Kalev Kallo, (29.06.2020).

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha lähtudes valdkondlike komisjonide arvamustest, mida oli **14**.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigest)
Majanduskomisjon	4	29
Rahanduskomisjon	4	29
Keskkonnakomisjon	2	14
Põhiseaduskomisjon	2	14
Sotsiaalkomisjon	1	7
Väliskomisjon	1	7
Õiguskomisjon	0	0
Kultuurikomisjon	0	0
Riigikaitsekomisjon	0	0
Maaelukomisjon	0	0
Kokku	14	100

Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas ELAK 75 ELi tasandi ministrite kohtumise materjaliga. Nendest kohtumistest 6 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega. Ülejäänud ministrite kohtumistest 19 olid ELi Nõukogu ametlikud istungid ja 50 mitteametlikud kohtumised või videokonverentsid³. ELAK otsustas 97,37% juhtudest anda valitsusele ELi töös osalemiseks mandaadi konsensuslikult toetades valitsuse seisukohti. Täiendavaid rõhuasetusi valitsuse seisukohtades ELAK antud perioodil ei teinud ning 37 korral võttis ELAK esitatud informatsiooni teadmiseks. 1 korral fikseeriti hääletus⁴. 1 korral fikseeriti ELAKi istungil ELi ministrite tasandi kohtumiste kontekstis ELAKi liikmete eriarvamused⁵.

³ COVID-19 pandeemiast tingituna toimusid 2020. aasta märtsist alates ELi ministrite Nõukogu kohtumised videokonverentsi formaadis, mida käsitletakse mitteametlike ministrite kohtumistena.

⁴ Hääletus paluti läbi viia seoses Eesti seisukohtadega 9. juunil 2020 toimunud Euroopa Liidu majandus- ja rahandusministrite kohtumisel (ECOFIN), (8.06.2020). Hääled jagunesid järgmiselt: 9 poolt; 6 vastu; 0 erapooletuid.

⁵ Eriarvamusele jäid Keit Pentus-Rosimannus ning Taavi Rõivas seoses Eesti seisukohtadega 9. juunil 2020 toimunud Euroopa Liidu majandus- ja rahandusministrite kohtumisel (ECOFIN), (8.06.2020).

Seoses Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu ametlike ning mitteametlike kohtumistega olid ELAKisse kutsutud ministrid. Ministrite osaluse protsent oli **74,3**.

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osalet (korda)	Osalus (%)
Peaminister Jüri Ratas	6	6	100
Rahandusminister Martin Helme	12	8	66,66
Justiitsminister Raivo Aeg	4	3	75
Sotsiaalkaitseminister Tanel Kiik	5	5	100
Siseminister Mart Helme	6	5	83,33
Välisminister Urmas Reinsalu	10	3	30
Maaeluminister Arvo Aller	4	4	100
Väliskaubandus- ja infotehnoloogia minister Kaimar Karu	1	1	100
Väliskaubandus- ja infotehnoloogia minister Raul Siem	3	3	100
Majandus- ja taristuminister Taavi Aas	8	7	87,5
Keskkonnaminister Rene Kokk	2	1	50
Kultuuriminister Tõnis Lukas	3	3	100
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps	7	5	71,4
Kaitseminister Jüri Luik	3	1	33,3
Rahvastikuminister Riina Solman	0	0	-
Riigihalduse minister Jaak Aab	0	0	-
Kokku	74	55	74,3

Parlamentaarset kuulamist ja ministrite ülevaated

ELAKis toimus **15** parlamentaarset kuulamist:

- 1) Ülevaade Euroopa Komisjoni roheline kokkuleppe ettepanekust, (13.01.2020);
- 2) Kohtumine Euroopa Komisjoni energeetikavolinik Kadri Simsoniga, (17.01.2020);
- 3) Ülevaade Horvaatia Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise prioriteetidest, (24.01.2020);
- 4) Parlamentaarne kuulamine: Euroopa tuleviku konverents, Euroopa Liidu valitsemise süsteemi reformi ideed, (27.01.2020);
- 5) Ülevaade arengutest digimaksu valdkonnas, (10.02.2020);
- 6) Euroopa Komisjoni 2020 tööplaani tutvustamine, (10.02.2020);
- 7) Ülevaade Euroopa Parlamendi tegevusest COVID-19 kriisi ajal, ettekandja Yana Toom, (3.04.2020);
- 8) Ülevaade Euroopa Parlamendi tegevusest COVID-19 kriisi ajal, ettekandja Andrus Ansip (20.04.2020);
- 9) Uuendatud Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ ning Stabiilsusprogramm 2020, (8.05.2020);
- 10) Ülevaade Rail Balticu projekti hetkeseisust, (8.05.2020);
- 11) Ülevaade uuendatud pikaajalise eelarveraamistiku ettepanekust ja kavandatavast Euroopa Liidu majanduse taaskäivitamise fondist, (11.05.2020);
- 12) Ülevaade Euroopa Parlamendi tegevusest COVID-19 kriisi ajal, ettekandja Riho Terras, (15.05.2020);
- 13) Ülevaade Euroopa Komisjoni ettepanekust taaskäivitamise kava ja Euroopa Liidu pikaajalise eelarveraamistiku 2021-2027 perioodi kohta, (1.06.2020);
- 14) Ülevaade Euroopa Liidu toetuse meetmetest koroonaviirusega kaasnevate tagajärgedega võitlemiseks, (1.06.2020);
- 15) Ülevaade Euroopa roheline kokkuleppe tegevuste raames esitatud algatuste arengutest Euroopa Liidu tasandil, (29.06.2020).

Ministrid andsid ELAKile 12 korral ülevaate ELi Nõukogu istungil toimunust:

- 1) Ülevaade Eesti seisukohtadest 10. jaanuaril 2020 toimunud erakorralisel Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil, (13.01.2020);
- 2) Ülevaade Eesti seisukohtadest 13. veebruaril 2020 toimunud erakorralisel terviseministrite nõukogu istungil, (14.02.2020);
- 3) Ülevaade Eesti seisukohtadest 4. veebruaril 2020 toimunud Euroopa Liidu teadusministrite mitteametlikul kohtumisel, (17.02.2020);
- 4) Ülevaade Eesti seisukohtadest 6. märtsil 2020 toimunud erakorralisel Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil (9.03.2020);
- 5) Ülevaade Eesti seisukohtadest 4. märtsil 2020 toimunud erakorralisel Euroopa Liidu justiits- ja siseasjade nõukogu istungil, (9.03.2020);
- 6) Ülevaade Eesti seisukohtadest 6. märtsil 2020 toimunud erakorralisel Euroopa Liidu terviseministrite nõukogu istungil, (9.03.2020);
- 7) Ülevaade Eesti seisukohtadest 17. märtsil 2020 toimunud Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide videokonverentsil, (23.03.2020);
- 8) Ülevaade Eesti seisukohtadest 23. märtsil 2020 toimunud Euroopa Liidu majandus- ja rahandusministrite (ECOFIN) ja 24. märtsil 2020 toimunud eurorühma videokonverentsil, (3.04.2020);
- 9) Ülevaade Eesti seisukohtadest varasemalt toimunud Euroopa Liidu siseministrite videokonverentsil, (27.04.2020);
- 10) Ülevaade Eesti seisukohtadest 4. juunil 2020 toimunud mitteametlikul Euroopa Liidu transpordiministrite videokonverentsil, (5.06.2020);
- 11) Ülevaade Eesti seisukohtadest 2. juunil 2020 toimunud Euroopa Liidu spordiministrite videokonverentsil, (5.06.2020);
- 12) Ülevaade Eesti seisukohtadest 11. juunil 2020 toimunud eurorühma videokonverentsil, (12.06.2020).

ELAKi kohtumised ja välistegevus

Kokku toimus antud ajaperioodil 13 kohtumist:

- 1) 16.01.2020 toimus kohtumine Euroopa Komisjoni asepresident Dubravka Šuica'ga. Kohtumisel osalesid Anneli Ott, Riina Sikkut, Oudekki Loone ja Urve Tiidus;
- 2) 16.01.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Rumeenia suursaadiku Daniela Camarasan'iga;
- 3) 22.01.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Tšehhi ELi asjade ministri Aleš Chmelař'iga;
- 4) 27.01.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Euroopa Parlamendi saadiku ja FUEN president Lorent Vincze'ga;
- 5) 29.01.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Tallinna Lilleküla Gümnaasiumi 12. klassiga õppevisiidi raames;
- 6) 18.02.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Prantsusmaa suursaadiku Eric Lamouroux'ga;
- 7) 18.02.2020 toimus Riigikogus kohtumine Tšehhi peaministri Andrej Babiš'iga ametliku visiidi raames. Kohtumisel osalesid Anneli Ott ja Aivar Sõerd;
- 8) 19.02.2020 osales ELAKi esimees Anneli Ott Jaapani suursaadiku Hajime Kitaoka vastuvõtul;
- 9) 21.02.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Tartu Ülikooli Euroopa õpingute magistritudengitega seminar-praktikumi raames;
- 10) 27.02.2020 kohtus ELAKi esimees Anneli Ott Euroopa Parlamendi saadiku Bernard Guetta'ga teademissiooni (ingl. k. *fact finding mission*) raames;
- 11) 16.06.2020 osales ELAKi esimees Anneli Ott erakorralisel COSAC esimeeste videokohtumisel;
- 12) 26.06.2020 osales ELAKi esimees Anneli Ott videokohtumisel Euroopa Komisjoni pealäbirääkija Michel Barnier'iga;
- 13) 1.07.2020 osales ELAKi esimees Anneli Ott Saksamaa suursaadiku Christiane Hohmann'i vastuvõtul.

Kokku toimus antud ajaperioodil **1** välislähetus:

- 1) 4.03.2020 osales ELAKi esimees Anneli Ott ametlikul visiidil Soome Riigikogu delegatsiooni koosseisus.

Koostanud:

Katarina Budrik, ELAKi konsultant

Teele Vares, ELAKi nõunik-sekretariaadijuhataja

(15.07.2019)